

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 16 Septembrie

Diariul nostru are nedisputabilul merit de a fi tractat cele mai importante cestiuni bisericesci și a fi contribuit ca la rëndul seu aceste cestiuni să fie puse în practică de către forurile competente. Nu de o mică însemnătate ni se pare și cestiunea: „tipăririi cărților bisericesci cu litere latine” și în respectul acesta vom ca să ne ocupăm și de aceasta întrebare, atrăgând încă de acum atențiunea conducătorilor bisericeii noastre asupra acestei întrebări, ce poate să vină pe tapet ca obiect de discuțiune în ședințele procsimului congres național-bisericesc.

Privit lucrul superficial, întrebarea e ușor de rezolvat. Tipografiile are fie care diecesă, nu are de cât să pună în lucrare tipărirea cărților bisericesci cu litere nouă și cestiunea e rezolvată.

Dar nu e vorba numai de tipărirea cărților bisericesci cu litere latine, ci este vorba totdeodată și de a ține cont de progresele filologice, ce le a făcut limba română, și astfel de a întocmi lucrul de așa, ca să se tipărească în o limbă pre cât se poate de bună românească, și pe cât numai se poate să se delătore cuvintele imprumutate fără nici o trebuință din alte limbi străine

Va se șica, nu avem numai de a tăia pădurea, ci trebuie să ne îngrigim ca în locul stejărilor bătrâni să punem surcei noi, și aici zace greutatea, după a noastră părere. Era vorba mai anii trecuți, ca să lăsam cestiunea aceasta, până când cei din România o vor rezolva, și apoi să ne acomodăm lucrărilor lor, dar după cum stau trebile acolo ași, nu e vorba ca cestiunea aceasta să iasă din stadiul stagnării poate încă câți-va decii de ani, și așa noi suntem siliți ca cestiunii să-i dăm o soluțiune deamă de trecutul bisericeii noastre, care în toți timpii a fost în punctul acesta cea dintâiu pe calea progresului.

Sunt deja aproape 30 de ani, de când în scoalele populare se învață cetitul cu litere, latine și tot cam de atunci înceace vedea, că pe satele noastre se impunează numărul bărbăților așa numiți bisericeani.

Ne am întrebat de multe ori, și totdeuna am trebuit să constatăm, că isvorul rēului zace acolo, că cei mai mulți din tinerimea de acum învață ce titul cu litere străbune și în modul acesta nu simt nici cea mai mică plăcere a cetii în cărțile vechi cu litere cirile.

Ba, mergem mai departe, și vedem, că chiar societatea anglicană cu bibliile ei tipărite cu litere latine și în o limbă nepricepută și rea românească și depune produsele ei printre români, cu o daună vedită a intereselor bisericeii noastre.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

(Urmare din Nr. 34.)

26. Un chrișov din anul 1682 dela Michail Apafi în traducere românească făcută la anul 1828 aflătoare în arhivul comunei Seliște în cauza scutirei de decime a preoților din Scaunul Sibiului.

Mihail Apafi din mila lui Dumnezeu prințul Ardealului, Domnul părților țării ungurești și grof sēcuilor.

Credincioșilor noștri, arēndașilor, vice-arēndașilor, dișmașilor noștri celor fiscușeci, de acum și cari de aicea înainte se vor rēndui, și tuturor cari acest privilegiu al nostru îl vor vedea, îl vor cetii sau îl vor auși cetindu-se. Iubiților noștri spāsanie și grația noastră.

Preoții cei romānesci din scaunul Sibiului și anunit din Avrig și din Săcădate prin smerita Istanție au arētat; cum-că nescari dișmași în potriua strinsei sale deregătorii, cu călcarea a doua privilegiurilor, milostivesce despre aceea date, că de darea dișmei din toate agonisirile sale, să fie scutiți, îi năcăjesc, și-i string ca să dea dișme, măcar că privile-

Avem mare pietate către cărțile acele, cari ne au conservat limba noastră și nu a fost nici o putere, ca să ne o falsifice, ori se desbrace pe popor de ea.

Mai mult! Credem, că nici un bărbat, care se va ocupa cu desgroparea rădăcinilor limbei române, nu va întrelăsa a se folosi de cărțile vechi bisericesci, în cari tesaurul limbei române este de neprețuit.

Dar apoi cu atâta am gătat-o, încât e pentru prezente. Biserica ori cât de conservativă e, și trebuie să și fie, nu poate ca să nu țină cont de progresul, ce-l face știința și ce-l face poporul, — fi ei.

Pe fi bisericeii noastre nu-i mai mulțemesce cărțile vechi, și nu-i mulțemesce nici tipariul, nici limba cea amestecată cu jargoanele slavice și de aceea biserica e silită ca să indetulească trebuințele, ce le au fi ei.

În păcatul acela nu vom căde noi, în care au cădut alții cu neologismele în biserica, ci pe cât se poate vom căuta, ca cărțile bisericesci să nu sufere schimbări mari prin tipărirea cu litere latine ci că se poate să se țină cont de aceea, ca limba să fie ușor de înțeles, și per eminentiam scrisă în stil popular, și cuvintele înrădăcinate în usul limbei noastre să fie păstrate și mai departe.

Începutul după a noastră părere trebuie făcut dela cărțile, cu cari vine și tinerimea scolară în atingere și adevă cu „Orologionul,” „Octoichul,” „Apostolul” și apoi treptat cu celelalte cărți, cari toate vor fi tipărite, numai după ce au obținut aprobarea arhierilor.

Pentru ca însă să nu se strēcure în traducerea cărților provincialisme, va fi bine ca comisiunea, ce se va însărcina cu lucrările acestea să fie compusă din cel puțin 3 membri, cari doar mai bine s'ar alege din câte un asesor al senatului bisericesc al fie cărui consistoriu eparchial, cari apoi sub priveghiarea arhierilor ar lucra în continuu așa, că în decurs de un an de zile am putea avea cel puțin cele 3 cărți pomenite mai sus, tipărite cu litere latine.

Pentru astădată credem, că indigitând modalitatea, că, cum ar trebui purces la revisiunea și tipărirea cărților bisericesci, am inițiat o întrebare de mare importanță și așteptăm, ba bucuros primim să publicăm și eventuale vederi contrarii de cele susținute de noi, se înțelege tractate obiectiv și menite a contribui la lămurirea adevărului.

Până acum nu era posibil, ca să ne ocupăm de aceasta întrebare, ba nici lipsa nu era așa simțită; ași însă lipsa se simte peste tot locul și ori-ce amânare și trăgânare nu poate să fie decât în dauna bisericeii și în contul religiosității poporului dela

ghiumurile sale le ar fi arētat, sub pecetea captălenii Bēlgradului.

Din care luminat se dovedesce, cum-că dēnșii sunt scutiți, de plățirea a ori-ce dișmă.

Și așa în potriua tuturor acestora cu mare vătēmăre, a marimei mele, nu le iartă almintrelea dișma, fără dacă cu taleri la dișmași își isprăvesce treaba.

Așa fiind Domniilor Voastre arēndașilor și vice-arēndașilor, și tuturor dișmașilor noștri, eară mai ales celor din scaunul Sibiului celor de acum, și celor ce de aicea înainte se vor rēndui, milostivesce, și aspru poruncim, ca nici ei să nu îndrāsnească pe preoții cei romānesci a-i strēnge la darea dișmelor. Nici să lase prin alții pe subț ascuns în treaba aceasta ori în ce feliu a-i supera în potriua privilegiurilor sale, cu vătēmărea Mărimii Noastre.

Într'alt chip să șicie, că aflându-se vre-un dișmaș în potriua credinții, și a strinsei sale dirigătorii din potriua i-ar urma orbeasca să îndrāsnească luându-se la darea de seamă, se va pedepsi, cât va fi, și altora pildă de a mai vătēma Marimea Noastră. etc. etc.

Dat în curtea noastră

Porumbac, 5 Iunie, anul 1682.

(L. S.) Mihail Apafi m. p.

sate, ca să abstragem dela tortura, ce trebuie să o punem pe capul bieților scolarii de 7—8 ani, ca după ce au învățat alfabetul latin să-i mai silim a învăța fără necesitate un al doilea mod de cetit destul de greu, pe care l'am putea încungiura, îndată-ce am tipărit cărțile bisericesci cu litere latine.

Revista politică.

Șicrea, că în parlamentul din Viena se va aduce ca obiect de discutat un proiect de lege scolarie se confirmă tot mai tare în cercurile conducătoare din Cislaitania. Organele clericale insistă în perseveranța lor și recomandă noul proiect de lege cu mare căldură. Se afirmă chiar, că proiectul va veni la desbatere încă la începutul sesiunii. Foile guvernamentale, cari nu reprezintă aceste vederi, combat această procedere și varsă foc contra proiectului amintit. Se așteaptă cu mare încordare rezultatul, pentru ca să se vadească bărbăția, sau nebărbăția partidei clericale.

O luptă vehementă s'a încins între foile rusești și unele foi din monarhia noastră, din incidentul călătoriei ministrului comun de esterne Kalnoky la Friedrichsruhe, unde a cercetat pe cancelariul imperiului german, principele de Bismarck. Aceasta mai vedit se arată din espunerile diariului vienes „N. Fr. Presse”. Presa rusă panslavistă — dīce menționata foaie — ne a pus în mirare cu espunerile ei provenite din pricina neesactităților. „Novoje Wremja” dīce, că „N. Fr. Presse” pentru aceea dă așa de mare importanță politică visitei dela Friedrichsruhe, căci ea stă în legătură cu nemulțămirea, provocată în cercurile germane și slave din Austro Ungaria, din pricina hiperzelului elementului maghiar, de a influința în toate privințele. După vorbele noastre influința elementului maghiar se manifestă aproape în toate foile vienești, cari tot mai tare părătesc statul ungar. Noi am fi dīs, că nisuițelor nefiresci trebuie să li se pună stavilă, ca cel puțin pe viitoriu să putem avea pace internă și esternă și să ferim monarhia habsburgică de relațiuni nefavorabile cu celelalte state. Toate cercurile slavice și germane din Austro Ungaria sunt nemulțămite în gradul cel mai mare pentru învingerea maghiarismului și acum caută mijloace d'a pune graniță încercărilor maghiare, închee „Novoje Wremja”. Espunerile acestea le combate diariul vienes prin aceea, că le declară de iscodiri false, făcute cu intențiune și cu plan. Presa ruso-panslavistică nu mai are de ce se acăța, decât de vorbe și de scornituri pentru-ca să ridice hulă și să pună stavilă politiceii noastre.

VIII.

Date și documente privitoare la istoria bisericeii din părțile Oradei-Mari.

I. Date din tradițiunea unui bătrân.

Biserica hramului Archangelii Mihail și Gavriil din Varad-Velențe (Katona-Város) se vede a fi zidită din vreme bătrâne, căci încă în a. 1738 prin Metropolitul Aradului Isaie se află ceva rēndueli în treaba aceasta, precum după aceea sub Sinesie Djivanovici episcopul Aradului în luna Ianuarie dīc 1759 și mai departe din an în an precum apoi în 20 Ianuarie 1774 Pahomie Cnezovici episcopul Aradului, în a. 1781 Ianuarie 20 precum se vede din socoata par. Episcop Pahomie revidată, biserica s'a adus în stare potrivită; — biserica aceasta din Varad-Velențe în a. 1836 dimpreună cu casa parochială sau prefăcut în cenușă; și biserica apoi dimpreună cu casa parochială s'a zidit din milostenie de prin eparchie adunată.

Casa consistorială încă se vede a fi din zile de demult în stare de a primi pe episcopi. Aceasta casă au subsistat până în anul 1836, când dimpreună cu partea cea mai mare a Orădii-Mari s'a prefăcut în praf și cenușe și presesul consistorial Atanasie Bocsko au dat la cele trebuincioase loc în casa sa până în a. 1859, când s'au cumpărat din fundul instruct episcopesc cu trei mii șese sute șesedece și unul fl. m.

Observăm aci încă, că prea puțin s'a dat publicității din isprăvile ministrului nostru la Friedrichsruhe, tot e tainic încă, și chiar presa din cercurile cele mai apropiate a adus prea puțin la ordinea zilei. Nici chiar aceea nu se poate afirma, dacă s'a făcut ceva pentru rezolvarea cesiunii bulgare; deoarece după o telegramă sosită din Sofia, toate scirile referitoare la delăturarea principelui Ferdinand de Coburg sunt invențiuni nebasate.

Boulangier călătorește; pe unde călătorește nici nu se mai știe. Alt-ceva mai remarcabil în Franța nu e la ordinea zilei. Câte va demonstrați anti-boulangistice în unele congregațiuni municipale: „*Démision?*“ „*A bas Boulangier!*“ au atras prea puțin atențiunea presei asupra lor.

În România e în curgere lupta electorală. Regimul s'a publicat programul: îmbunătățirea stărei economice, reforma administrativă prin împărțirea în capitanate; îndelăturarea proletariului prin împărțirea pământului la țărani; luarea măsurilor contra scăderii agiului și crearea de legi pentru darea de spirt.

În Rusia s'a mai prolongit pe un an starea de asediu și prolongirea s'a sancționat din partea puterii. Sub aceste dispozițiuni cade: guvernamentul Petersburg, Moskwa, Charkow, Pultawa, Tschernivicev, Volhinia, Podolia, Cherson și Basarabia; apoi mai multe cercuri și cetăți cu impregiurimea lor.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din părțile Panciovei, 11 Septembrie, 1888. Ca continuare la cele ce am scris în Nr. 67 al „Tel. Rom.“ despre tulburările din Satul-nou, mai adaug, că îndărătnicul capelan, Trifon Militariu, a fost în Lugos, la episcopul greco catolic, ca să se închine la sfânta unire, de unde întorcându-se a trimis, cu ajutoriul slujbașilor comunali o deputațiune de 34 oameni la episcopul greco catolic al Lugosului, ca să-i primească la unire. Se vede, că nu li-a succes trecerea la unire, căci dintre cei cari au fost la Lugos, mulți s'au retras, de bună seamă au vădut, că nu vor putea face din capelanul Militariu „popă împărătesc“ cu salariu dela stat, nici nu vor căpăta în tot anul mii de florini, să le administreze frumuseț, ca până aci, cum credeau ei înainte de a face calea mânăzului prin Lugos. De cum-va vor mai încerca a trece la unire, recomandând Ilustrității Sale, dlui episcop din Lugos, ca mai înainte de a-i primi, să se informeze cu acte dela judecătoria și tribunalul din Panciova și dela consistoriu, că ce oameni sunt Trifon Militariu, și ceialți din societatea lui.

Capelanul amintit cu ajutoriul oamenilor sei au inscenat o multime de tulburări în biserică, care de care mai scandaloase, așa încât mulți creștini nici nu mai cercetează biserică, nevoind a fi martori scandalurilor provocate în biserică de oamenii lui Militariu, cari au alungat din biserică și pe crâșnic, ba, capelanul Militariu a amenințat pe parochul Popoviciu, că-l va scoate și pe acesta cu boacterii din biserică, întocmai cum a făcut la Pasci cu episcopii aprobați de consistoriu.

Cantorul Precup Roșculeț, învățătoriu și cumnatul lui Militariu, cunoscut în aceste părți ca cel mai vestit provocătoriu de scandale publice, a fost suspendat prin protopresbiter dela oficiul de cantorat și a fost oprit dela săvârșirea funcțiunilor cantorală atât prin o ordinațiune a inspectorului regesc de scoale, cât și prin alta ordinațiune dela vice-comitele comitatului Torontal, dar pe lângă toate acestea el nu s'a supus ordinațiunilor amintite. Astfeliu de oameni ai ordinii sunt cei din compania capelanului Militariu.

conv. altă casă potrivită. Consistoriul de aici e ridicat în anul 1793, pricina așezării consistoriului acestuia au fost persecutarea religioasă. Aici de bine aflăm a se anumi presidiumurile acestui consistoriu.

1. Presidiu au fost dela a. 1793 sub protopresbiterul Orădii-Mari Teodor Arsici până la a. 1805, când prin moartea acestuia au succedat protopresbiterul Orădii-Mari Michail succesiv Măcsim Manuiloviciu archimandritul Opovei, care până-ce cu ajutoriul lui Dumneșeu au devenit la treapta Arhieriei și așa i-au urmat protopresbiterul Orădii-Mari Atanasiu Bocko în a. 1829.

Caracterul poporal de aici în privința religioasă e solid; ce de acolo se vede, căci fiind cea mai mare parte în dominiumurile episcopilor papisti și a altor cătră papism propenși, totuși în religia sa pelângă toate goanele și silitele au fost și este statornic; acestea și din gravamenele de aici până înaintea dietei țerii la anul 1833 devenite apriat se dovedesc.

Biserica din Oradea-mare a chramului adormirei preasfintei născătoarei de Dumneșeu e zidită în anul 1784.

(Va urma.)

Anarchia a ajuns culmea sa în Satul nou. Trifon Militariu cu câți-va slujbași dela comună fac ce vreau cu biserica, nu se supun legilor și nu recunosc nici o dispozițiune a autorităților superioare, fac prin forță tot de capul lor.

Causa acestor stări anarchice este și denegarea asistenței polițiane din partea organelor administrative comitatense, anume vice-comitele comitatului a scris oficiului parochial, că nu-i poate da asistență polițiană, fiind că biserica are drepturile sale autonome, în care nu se amestecă. Bine, dar dacă nu dă asistență polițiană oficiului parochial, pentru ce dă lui Trifon Militariu boacterii și jurați ca să facă cu ei ce vreau în biserică?

Trifon Militariu și prietini și a provocat scandale nu numai în Satul nou, ci chiar și în sinoadele protopresbiterali. Preoțimea întreagă din acest tract protopresbiteral, vădend, că prin purtarea capelanului Militariu se periclitează moralitatea poporului, în 3 August a. c. s'a întrunit într'o conferință la Uzdin, în care discutându-se cu deamănuntul faptele lui Militariu et consortes, cu unanimitate de voturi a decis: „eschiderea preotului Trifon Militariu din ori ce referință de colegialitate cu preoțimea.“

Satul nou, o comună mare cu 8000 locuitori, între cari aproape șapte mii de români, dorește cu ori-ce preț să scape de scandalele provocate de câți-va oameni fără simțăminte omenesci. Majoritatea poporului, care a cerut dela locurile competente să i-se facă dreptate, în cas nefavorabil a hotărît să treacă la biserică sârbească și la secta nazarenilor, căci aceștia până acum sunt cam vre-o 300 în Satul-nou.

Acestea sunt momentele mai însemnate în viața cea tulburată a sătenilor noi, și ceea ce am înșirat aci este starea adevărată a lucrurilor. Cum se vor desvolta trebile și cu ce rezultat se vor sfârși, vom vedé nu preste mult timp.

Z.

Epilogul desculpării mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Încehere)

Nu eu am lucrat vr'odată în contra intereselor bisericeii mele, nici am esitat măcar un moment în credința ortodocsă. Ci „ortodocsii“, cari au alarmat și alarmează continuu lumea, că biserica se află în pericol, că în Arad s'a format o „elică“ anti-confesională, anti-ortodocsă, ei, prin procederea lor cu totul stranie, jignind bunul simț și credința fiilor bisericeii, octroindu-le idei și intențiuni străine de mintea și inima lor, — vor oare-cum par fors a produce neînțelegeri și a crea în biserică o stare anormală de lucruri. Căci nime nu va crede, că este în interesul bisericeii a scorni neadevărul, că oameni cu poziție în societate și cu legături întinse în popor, ca: M. B. Stănescu, Dr. N. Oncu, Mihaiu Veliciu, Aurel Suci, Georgiu Lazar etc. s'au constituit în „elică“ anti-confesională, anti-ortodocsă; ei, cari au fost și sunt membri activi în biserică, ne subtragându-se dela nici un fel de sacrificiu, ce se cere pentru promovarea scopurilor și intereselor bisericeii naționale! Apărătorii și susținătorii caracterului confesional al reuniunii, când cine-va le cere lămuriri, ei vorbesc în atâtea chipuri, încât omul nici odată nu e sigur de sinceritatea și curăția intențiunii lor. Așa pentru exemplu, în față cu publicul românesc, prin presă, ei se pun pe *terenul ortodocsiei*. Interesul spiritual și saluta bisericeii pretinde, dic dênșii, ca reuniunea, carea e chemată a grigi de conducerea unei scoale de fete, cu caracter ortodocs, și ea să fie confesională, ca din această scoală să fie eschisă ori-ce influință heterogenă ortodocsiei. Când apoi vorbesc în confidință, între patru ochi, acești „ortodocsii“ se pun pe *terenul naționalismului*, și dic, că nu confesionalismul îi preocupă, ci asigurarea institutului în contra ingerinței guvernului, ceea-ce va fi posibil numai așa, dacă și reuniunea va fi confesională. Eară când le cer lămuriri oamenii din sferele dominante, ei se pun pe *terenul patriotismului*, moti vându-și procederea în cauza reuniunii cu aceea, că: voiesc a feri reuniunea și scoala de înriurirea *naționalilor ultraști*. Motivul acesta „patriotic“ mi l'a împărțit un domn, cunoscut bun, din societatea maghiară, întimpinându-me cu următoarele vorbe: „Pe cât mi-am putut forma convingerea din cele scrise în presa locală despre reuniunea d-voastre, eu aflu corectă și justă atitudinea partidei contrare supplementului de statute, dar am auzit dela o persoană vrednică de creșământ din partida cealaltă, că opoziția ar urmări în reuniune scopuri ascunse, daco-româniste, și atunci se înțelege, că nici un patriot nu ve poate aproba procederea.“ Aceste idei se întălesc de minune cu ideile emise de „preotul ortodocs“ și cu cele transmise în presa maghiară despre atitudinea mea în cauza reuniunii și suspendarea dela catedra profesorală. „Esti un fricos, laș și nedemn următoriu al Apostolilor, care dai vot de blam (!) Apostolilor și martirilor, dacă nu te lupți în contra legilor statului pentru interesele bisericeii ortodocse, precum au făcut Apostolii și martirii.“ Așa mi vorbesc „preotul ortodocs“ de sub masca anonimității în coloanele „Telegrafului Român.“ Ear la locurile mai „înalte“ me ved recomandat cu totul pentru alte calități. Presa patriotică are informațiune „autentică“ des-

pre mine, că sum un agitator periculos, care în loc de „perceptele sacre ale religiunii predic ura de rasă în contra maghiarilor,“ care în afacerea reuniunii, am combătut, nu supplementul confesional, ci *suplementul inspirat de simțăminte patriotice!* (*hazafias érzelmű fűggelék.*) Intențiunea e clară: obținerea unui „bilet oficios“ și..... interesele bisericeii trebuie salvate! De aci: accentuarea sau mai corect dis denunțarea raportului meu de pretenie personală cu d-nul Slavici, și a considerațiunilor mele de stimă și venerațiune pentru dl Babeș, amândoi cunoscuți în opiniunea publică maghiară, ca „agitatori“ naționali! Mai rămânea ca „preotul ortodocs“ să producă și în ierarhia bisericească și în popor aceeași impresiune pentru salvarea intereselor vitale ale bisericeii. De aci: denunțarea răutăcioasă, că fraternizez cu greco-catolicii, aducend în legătură cu candidarea mea de protopop al Lipovei „ideia greco-catolicismului,“ cu care unii credincioși, după referada „preotului ortodocs“ ar fi voit să terorizeze (!) biserica ortodocsă în favoarea mea! Ce scoritură infamă! Nu aci însă e locul, ca să me ocup de mișcările proselitistice în diecesa Aradului; dar, dacă se vor fi ivit asemenea mișcări în protopopiatul Lipovei, sigur, că nu în favoarea mea și de dragul meu, ci de *reul* și de *amarul* altora se vor fi ivit. Căci scris este: „Păstoriți turma lui Christos cea dintru voi, purtând grigea nu cu sila, ci de voie, și după D-șeu, nu cu agonisele urite, ci cu osîrdie: nici ca cum a-ți stăpânii preste cliruri, ci pildă făcându-ve turmei“ (I Petru 5. 2.) În rătatea sa „preotul ortodocs“ merge până acolo, încât cu ori-ce preț vrea să me presinte ca complice în atacurile din „Tribuna“ îndreptate contra Escelenției Sale, Înalt Preasfințitului nostru arhiepiscop și metropolit. Tactica aceasta nu e nouă. Mie mi se pare, că tot prin întervenirea „preotului ortodocs“ mai anul trecut apăruse în „Gazeta Transilvaniei“ o corespondință tendențioasă, în care se atragea atențiunea Escelenției Sale asupra „ingrătitudinei“ mele față de Escelenția Sa. Câtă hipocrisie, câtă dragoste farisească! Ca și cum nime n'ar ști: cine sunt veneratorii sinceri, și cine sunt cei prefăcuți ai Escelenției Sale. Scopul este: a însinua pentru a preocupa și angagia.

Sunt în Arad o seamă de oameni, cari îmboldiți de ambițiunea deșeartă, ca să apară înălțați mai pre sus decât alții, ci lipsindu-le lustrul natural, ei și-au pus ca o problemă a vieții: a linguși pe mai marii lor, denunțând și însinuând continuu pe cei ce cred, că le stau în cale, spre a-i umili și înjosi, ca ei să se poată înălța. Și pentru biserică și stat nenorocirea cea mai mare e, când cei ce guvernează să lasă încungiurați de oameni lingușitori. De aceea dic profetul David: „Pe cel ce vorbește de rău într'ascuns de aproapele seu, îl voiu stirpi, pre cel ce are ochi mândrii și inimă îngâmfată, nu-l voiu suferi. Ochii mei vor fi spre cei credincioși ai țerii, ca ei să locuească cu mine.“ Omul căruia îi place, ca alții să-l lingușiască, de regulă se lasă a fi sedus sau înșelat, și înșelăciunea sa fi aduce vătămăre nu numai lui, ci și altora. Când Alecsandru cel mare omori pe Clit, și gândindu-se la această neomenoasă faptă, plângea nemângăiat, Anasare intră ca să-l mângăie, și în loc să se întristeze împreună cu dênșul, și să-i îndulcească lacrimile prin mângăiere, strigă din lingușire: „*Acesta e Alecsandru la care tot pământul acum privește! eară el s'a aruncat plângend ca un serv, temându-se de legile și imputările oamenilor, căroro el se cuvine a fi lege și marginea drepturilor, pentru-că el isbuti a învinge și a stăpâni, ear nu a fi serv și stăpânit de opiniunea generală!*“ Împăratul beu această străvitoare înșelăciune, și încetă durerea, ce simția; însă din acel moment se făcu și cătră ceialalți mai neomenos, și șie-și mai nenorocit. O! și căți Anasarchi, căți lingușitori și instigători încungiură astăzi tronul Preasfințitului nostru episcop diecesan!

Nu voiesc, ca să urmez acelei măcsime a marelui diplomat Taleirand, care a dic: „Dumneșeu a dat omului cuvântul, ca să-și ascundă cugetarea.“ Eu cred, din contră, și aceasta e doctrina bisericeii: că *D-șeu a dat omului cuvântul ca să-și exprime cugetarea*. De aceea și eu mi-am exprimat cugetările mele fără rezervă; căci dacă se cere cuiva consecuență și francheț în acțiuni, tărie și statornicie de caracter, în toate vicisitudinile vieții sale, apoi aceasta se cere dela învățătoriu și propoveditoriu Evangeliei. *Si fractus illabatur orbis, — impavidum ferient ruinae!* V. Mangra.

Recurs de nulitate

în procesul de presă al d-lui general T. Doda, așternut prin avocatul Carol Eötvös la înalta Curie.

I.

Juriul s'a constituit în mod neobicinuit, necorect, în contra legii și în contra praesei legale.

Judecătoria n'a constituit juriul în sala destinată pentru pertractare și înaintea publicului aflătoriu în această sală, va se dică nu înaintea întregului public, ci s'a retras într'o sală laterală și acolo l'a constituit în prezența unui public restrîns, cu eschiderea numărului public, ce s'a prezentat la pertractare, și din care o parte a trebuit și fără de asta să fie eschisă, din cauza strimtoarei locului. Prin procederea aceasta s'a vătămă în mod deosebit legea și praesa legală d'n două puncte de vedere. Anume:

Întâiu: Jurații, cari au fost orânduși, dar cari în mare parte nu s'au prezentat, s'au întregit numai dintre persoanele, ce erau în sala laterală, ear nu dintre persoanele aradane, ce erau în sala hotărîtă pentru pertractare, și astfeliu la în-

tregirea juriului s'a luat în considerație numai aceea parte mică a publicului, care din întâmplare se află în sala laterală;

al doilea: cei 12 jurași trași la sorți — în tot timpul cât au stat membrii tribunalului în sala laterală și în tot timpul cât a durat reîntorcerea judecătorilor în sala de pertractare și ocuparea locurilor lor — au comunicat liber cu publicul aflătoriu în sala laterală și cu diariștii ce se aflau în sinul lui, și cari nutresc sentimente dușmănoase, precum și cu alții; ba mai mult, la intrarea în sala de pertractare au comunicat și cu o parte a publicului mare de acolo fără nici o genă și au fost espuși astfel șioaptelor și informațiilor, cari nu sunt permise.

În cazul de față ambele aceste vătămări ale legii sunt a se considera ca foarte grave nu numai din punct de vedere al principiului și al formei, ci și din punctul de vedere al rezultatului final și al dușmăniei, de care era așteptată o parte preponderantă din publicul aradan.

II.

Am fost eschis cu totul dela exercitarea dreptului de apărare. Eu sufer adică de-o paraliză continuă, care îmi împedecă mișcarea și obicinuita-mi iuțală în cugetare, și care, din punct de vedere individual, me silește să învingur o întăritare mai mare și prin aceasta o eventuală iritație. Din asta cauză nu m'am putut prezenta în persoană la pertractare, dar pentru a pute fi totuși prezentat, am plenipotențiat în locul meu pe un apărătoriu.

Apărătoriuul meu s'a prezentat, și a arătat plenipotența, dar judecătorii n'a conces să-și împlinescă însărcinarea de apărătoriu.

Sciu, că după § 81 al procedurii de presă judecătorii nu este obligată să primească apărătoriuul în locul acusatului, care nu s'a prezentat, dar și aceea o sciu, că nu există în patrie lege, care unui acusat, când nu se poate în persoană prezenta, să-i denege dreptul de a fi reprezentat prin apărătoriu, și în sensul căreia judecătorii ar fi datoare să oprească pe apărătoriuul plenipotențiat dela împlinirea nobilei sale chemări. § 80 din procedura de presă vorbește despre cazul, când acusatul nu se prezentează nici în persoană nici prin apărătoriu, prin urmare acest § nu se referese la cazul meu de acum.

În fine legea pretutindenea, unde este îndoială, sau unde permite o interpretare rațională, naturală și dreaptă, totdeauna e a se interpreta în favorul acusatului; așa o pretinde dreptatea și umanitatea. Și după-ace — în urma praxeii legale și a unor lămurite analogii scoase din așezămintele noastre constituționale — apărătoriuul pretutindenea este îndreptățit să reprezente înaintea judecătoriei drepturile și interesele mandatului său, și după-ace — de nu cum-va sunt rău informat — judecătorii de presă din cercul Pestei, în procesul de presă întentat la 1870 de Beliczay, ca acuator, contra lui Ujlaky Jozsef, în absență a conces acusatului ca să fie reprezentat prin apărătoriu și aceasta s'a aprobat și din partea curiei reg., după-ace prin urmare în asemenea casuri pe baza exemplului de mai înainte, dreptul de a fi reprezentat prin apărătoriu se poate considera ca existent și legală; din toate aceste cauze respingerea apărătoriuului trebuie să se considere în consecințele ei ca o vătămăre; chiar și numai din cauza aceasta trebuie să se anuleze.

III.

Împedecat a espune cauza, pentru care nu m'am prezentat în fond s'a vătămă § 81 al procedurii.

În lege adică lămurit concede chiar și consăngeșnicilor mei justificarea neînțășării mele și cu toate acestea, când apărătoriuul meu i s'a respins cererea de intervenire meritorie la pertractare și când în urma aceasta apărătoriuul meu ceru repede cuvântul înaintea judecătoriei, vrând să aștearnă două documente, prin cari a voit mai cu seamă să justifice neînțășarea mea provenită din necesitate și să ceară termin nou pentru pertractare: judecătorii l'a întrerupt în espunerea cererii lui și de fapt i-a interșis espres a preda această rugare. Apărătoriuul meu din cauza asta a și insinuat numai decât recursul său de nulitate. Încât a fost motivat acest recurs, aceasta a dovedit-o lămurit, afară de cele mai sus șise, și modul ulterior de procedere împreună cu rezultatul lui final. Au dovedit-o lămurit și trist.

(Va urma.)

Varietăți.

* Maj. Sa monarchul nostru s'a îndurat prea grațios a dăruî pe seama celor păgubiți prin foc din comuna Sadu (ctul Sibiuului) 600 fl.

* Deschiderea solemnă a anului scolastic 1888/9 la institutul nostru „Andreian,” a avut loc Joi în 15 Septembrie, ziua patronului institutului Nichita Romanul. În această di, după celebrarea serviciului d-șeesc în biserica din cetate prin P. O. domni: I. Ghibu profesor seminarial, și Dr. Ioan Crișian protodiacon și prof. sem., și după invocarea ducului sfânt, toți elevii dimpreună cu toți profesorii se întruniră în sala cea mare a seminarului. Aci P. O. domn director seminarial I. Hannia, deschide anul scolastic prin o vorbire părintească la adresa elevilor, arătându-le acestora datorința, ce și o au luat asupra-și, când sau deter-

minat a se pregăti de preoți și învățători. Remarcabile sunt cuvintele, cu cari dl director își începă alocuțiunea sa: a patrușecă oară, onorați d-ni profesori și iubiților elevi, este acum, decând împlinesc sfânta datorință de a asista și a deschide anul scolastic la institutul acesta. Și dacă privesc la stările de lucruri, în cari ne aflăm acum și la stările cu 40 ani înainte, află o colosală deosebire, așa, că se vadă unul, care a trăit pe timpul acela, în adevăr nu ne ar mai cunoaște. Ne deosebim cu totul.

Înceerarea solemnității s'a făcut prin cetirea regulamentului seminarial.

* Luni în I-a Octobrie n. a. c. se va ține în sala cea mare a edificiului comitatens congregațiunea generală de toamnă a comitatului Sibiu.

* (Împăratul Wilhelm II-lea în Viena.) Pe timpul petrecerii împăratului german în capitala monarhiei noastre vor petrece acolo și unii dintre ministrii maghiari. Până acuma se semnaleză ministrul de comunicațiune. Ministrul-președinte Tisza, este așteptat în Viena încă pe prima Octobrie.

* Invitare la ședința comitetului central al reuniunii române agricole din cottul Sibiu, ce se va ține Marți în 2 Octobrie a. c. st. n. la 3 oare d. a. în localitatea Asociațiunei transilvane.

* „Elemente de istoria naturală” pentru scoalele poporale, de Dr. Daniil P. Barcianu, curs. I și II, aprobate de Venerabilele consistorii din Sibiu, Arad și Caransebeș, s'au aprobat și de In. ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune sub Nr. 16524/887.

* (Fundațiune.) Un necunoscut a lăsat pe seama ceangăilor suma de 42,000 fl.

* (Postal.) Direcțiunea postală-telegrafică din Sibiu escrie concurs — cu termin de 2½ săptămâni — pentru ocuparea oficiului de magistrul postal în comuna Șieu-mare (cott. Bistrița-Năsăud) pe lângă o remunerațiune de 208 fl. Concurenții au a depune cautiune.

* (Alegere de deputat dietal.) În lăuntrul capitalei regatului ungar au avut loc în timpul din urmă întâmplări nu de puțină însemnătate. Prin moartea lui Augustin Trefort, cercul al IV-lea electoral a devenit vacant și alegerea deputatului s'a efeptuit în săptămâna aceasta. Guvernamentalii s'au folosit de toate mijloacele pentru a reeși un bărbat al guvernului și a candidat pe guvernamentalul Steiger. Opoșiția încă ș'a avut candidatul său, în persoana bar. Ivor Kaas. Resultatul alegerii a fost, că candidatul opoșițiunei moderate (aponiste) a eșit învingătoriu și astfel cercul electoral ce s'a prezentat până acum prin bărbați de ai guvernului, ca Francisc Deak, Michail Horváth și Aug. Trefort, a picat în mâinile opoșițiunei. Acest act a provocat mare însufleșire în partida opoșițională și presa ei entusiasmată buciună în toate părțile victoria răportată tocmai în capitala regatului, în Budapesta.

Bibliografie.

A apărut Nr. 19—20 „Transilvania” foaia Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, cu următoriuul sumariu: Cincispreșeci ani din activitate a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. (Continuare). — Cestiunea educațiunii femeii, (de Dr Petru Span). — Procese verbale ale comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședințele dela 21, 25 August și 18 Septembrie st. n 1888. — Lista membrilor de nou însinuați la adunarea generală a Asociațiunei transilvane ținută în Abrud la 5 și 6 August st. n. — Bibliografia — Erata. — Scoala superioară de fetițe din Sibiu (colecte).

„Gazeta Săteanului” din R. Sărat. Revistă ilustrată pentru toți. Anul V. Ese la 5 și 20 a fiecărei luni cu ilustrațiuni negre și colorate, dând în cursul anului cel puțin 12 tablouri mari colorate de încadrat. Abonamentul 10 lei pe an. Pentru Transilvania, Bucovina, 5 fl, pentru străinătate 12 lei.

Abonamentele, se fac pe un an, încep dela 5 Februaru și se plătesc înainte. Cei ce se abonează în cursul anului primesc toate numerile complete, eșite dela 5 Februaru.

Colecția broșată a anului I-iu 35 lei, pentru abonați 25 lei.
 „ ” „ ” II 10 lei, „ ” 5 „
 „ ” „ ” III 10 lei, „ ” 5 „
 „ ” „ ” IV 10 lei, „ ” 7.50
 Tratatul de Hort. Florile V 5 lei, „ ” 2.50

Trimese franco-recomandat.
 Nr. de probă și table de materii din toți anii se trimit gratis.

Fie care colecțiune e completă, are table de materii detaliate și o elegantă copertă; ear colecțiunea anului IV trasă în culori cu două cromolitografii.

Mulțămită publică.

În urma mulțămitei publice din Nrul 30 al „Telegrafului Român” din 20 Martiu a. c., în cauza colectării pentru edificarea scoalei confesionale gr. or. din Balomir, subscrișul îmi iau libertate a mai însemna unele persoane onorabile, cari asemenea s'au interesat de acest scop sublim, cu următoarele ajutoare:

Din Sibiu și jur: Escelenția Sa Domnul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul 15 fl. Institutul „Albina” 10 fl., Părintele archimandrit Nicolau Popea 2 fl., Paul Dunca 2 fl., Eliă Măcellariu 1 fl., Dr. Moga 1 fl., Ioan Hannia 1 fl., Iacob Bologna 1 fl., Zacharia Boiu 1 fl., Simion Popescu 1 fl., P. Cosma 1 fl., Dr. Aurel Brote 1 fl., Ioan Slavci 1 fl.; Adrian Cașolțan 1 fl., Dr. Pop 1 fl., Ioane Gărbacea 50 cr., Dr. Nicolae Maier, protopop în Seliște 1 fl., Ioan Cosmuță 1 fl., Daniil Marcu 1 fl., Stan Herța 1 fl., Ioan Aldea 1 fl., B. Comșa 1 fl., Petru Roman 1 fl., Nicolau Nartea 1 fl., D. Roman 1 fl.; Ioan Comșa 1 fl., Nicolau Loșnița 1 fl., Nicolau Mosora 1 fl., Ioan Ioan Popa 1 fl., Corpul învățătoresc din Seliște 1 fl. 10 cr., Demetriu Borcia 50 cr., Stana Peligrad 20 cr., Oprea Borcia 20 cr., Alesandru Bercian, paroch 30 cr. Suma 56 fl. 80 cr.

2. Din Alba Iulia și jur: Alesandru Tordoșan, protop. gr. or. 1 fl., Rubin Pațița 1 fl., Georgiu Filip 1 fl., Nicola 1 fl., Barbu 50 cr., Alesandru Velican 50 cr., Vasiliu Pipoș 50 cr., Ioane Pipoș 50 cr., Simion Micu protop. gr. cat. 50 cr., D. Berghian 30 cr., Dr. Zetz 50 cr., Simion Ghib, paroch în Pianul sup. 50 cr., Ioan Veber, notariu 50 cr., A. Zinya 20 cr., Nicolau Cosma 50 cr., Nicolau Vulcan 50 cr., Ioane M. Vulc 1 fl., Simeon Gavrilă 40 cr., Ioan Pleșia din Limba, jude com. 50 cr., M. G. 50 cr. Suma: 11 fl. 90 cr. —

3. Din Abrud și jur: Ioan Gall, protop. 1 fl., Dionisiu Adamoviciu 1 fl., Boeriu 1 fl., Iuliu Vasiu 1 fl., Basiliu Bașota 1 fl., M. Cirlea 1 fl., Absolon Faur 1 fl., Nicolau Faur 1 fl., Teofil Faur 50 cr., D. Balosul 1 fl., Alesandru Ivascu 1 fl., Terentie Giurchescu 50 cr., Petru Fizeșan 50 cr., Tobacovici 50 cr., Georgiu Ivascu 50 cr., Alesandru Pop 50 cr., Alesandru Lazar 50 cr., Șuluț 40 cr., Nicolau Mestecan, paroch în Roșia 1 fl., Ioan Maior, paroch gr. cat. 1 fl., Simion Henzel 1 fl., Iosif Giurca 1 fl., Moldovan 1 fl., Pompiliu Șuluț 1 fl., Alesandru Ciora 1 fl., Iosif Gruber 1 fl., Cosma Georgiu 1 fl., Romul Gritta 60 cr., Ioan Almașan 2 fl., Draja 50 cr., Veriten 20 cr., Romul Furdui prot. în Cămpeni 1 fl., Iuliu Poruț, paroch gr. cat. 1 fl., Teofil Gherasim 1 fl., Ioane Motora 50 cr., Georgiu Corcheș 50 cr., Georgiu Demian 1 fl., Grigorie Sima 1 fl., Ioan 1 fl., Iuliu V. Albini 1 fl. — Suma 33 fl. 70 cr. v. a.

S'a mai primit din Sibiu, una sumă de 4 fl., dela domni deputați sinodali, colectați prin Revedisimul domn Moise Lazar, asesor consistorial în Sibiu, și anume dela dd.: Ioan Papiu, prot. gr. or. în Deva 1 fl., Liviu de Lemény, proto pretor Seliște 1 fl., George Șandor 1 fl., Ioan Candrea 1 fl. — Suma totală 106 fl. 40 cr.

Primească dară și acești generoși binefăcători profunda mulțămită și recunoștință din partea întreg poporului nostru, urându-le mulți ani fericiți spre a mai putea da mână de ajutoriu pentru înaintarea culturală a națiunei noastre.

Deși sub-scrișul am luat un serviciu cam greu asupra mi în cauza colectării mijloacelor pentru edificarea susnumitei scoale, totuși osteneala mea se recompensează prin aceea, că în curând voi pute începe lecțiunile cu mititeii copilași în noul edificiu mulțămind lui D-șeu și rugându l ca să reverse binecuvântările sale supra-abundante preste generoșii contribuitori și să le lungească firul vieții până la adânci bătrânețe; primească deci și din partea mea cele mai profunde mulțămite și recunoștințe.

În numele comitetului parochial gr. or. Balomir, 21 Septembrie, 1888.

Ioan Balomiri,
 inv. și colectante.

Loterie.

Mercuri în 26 Septembrie, 1888.
 Sibiu: 24 85 55 59 47

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Septembrie 1888.

	Viena	B.-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	101.70	100.95
Renta de aur ung. de 4%	90.70	90.75
Renta ung. de hârtie	110.40	110.75
Renta de aur austriacă	—	—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	112.50	112.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	104.50	104.50
Obligațiuni urbariale ung.	5.70½	5.73
Galbin	9.55½	9.58
Napoleon	59.40½	59.55
100 marce nemșeci	120.95	121.40
London pe (poliță de trei luni)	—	—

ad. Nr. 205. [1941] 1-3

Concurs repetit.

Fiindcă în urma primei publicări de concurs din Nrii 55, 56, și 59 a. c. ai acestui diar oficios, nu a competat nici un concurent pentru parochia Finciu din acest tract protopresbiteral, prin aceasta se escrie concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele specificate în Nrii suscitați, dau un venit sigur anual de 249 fl. 60 cr.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor din vigoare până la teminul indicat subscrisului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu comiteul parochial.

Cluș, 20 August, 1888.

Vasiliu Roșescu,
protopresbiter

Nr. 41. Pres. [1940] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoareasă la scoala comunală de fetițe din Hațeg, se escrie concurs cu termin până la 10 Octobrie 1888.

Emolumentele sunt:

a) salariul anual 400 fl. eventual dela 1 Ianuariu 1889 300 fl.

b) quartir liber, 4 orgii lemne. Concurențele au a documenta, că obțin diploma de cualificațiune, și că știu perfect limba română și maghiară. Eforia scolară comunală.

Hațeg, la 19 Septembrie, 1888.

Bérsan,
președinte scol.

Nr. 152. [1936] 3-3

CONCURS.

Pentru stațiunile vacante învățătoresci din comunele mai jos scrise gr. or. se escrie concurs cu termin de 20 de zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“

1. Orăștioara de jos, scoala centrală cu salariu anual 300 fl. v. a. quartir și lemne necesare.

2. Vaideiu, cu salariu anual 240 fl. v. a. o grădină scolară, quartir și lemnele de lipsă.

3. Orăștioara de jos cu salariu anual 200 fl. v. a., quartir și lemne trebuincioase de foc.

4. Binținți, cu salariu anual 200 fl. v. a. quartir și lemne necesare.

5. Dâncu-mare, cu salariu anual 200 fl. v. a. quartir și lemnele trebuincioase de foc.

6. Măgura cu filia Ieledinți, salariu anual 200 fl. v. a. quartir și lemne de foc necesare.

7. Petreni cu salariu anual 150 fl. v. a. quartir și lemnele de foc trebuincioase.

Cei ce doresc a ocupa vre unul dintr'aceste posturi învățătoresci au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor din vigoare în terminul suscris la oficiul protopresbiteral gr. or. al Orăștiei (Szászváros).

Orăștie, 29 August, 1888.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 296. [1931] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate ale protopresbiteratului Abrudului se escrie concurs cu terminul inclusive 17 Septembrie.

1. Bucium-Cerb, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

2. Galați și Presaca, scoală ambulantă cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne.

3. Sohar, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de a-și subșterne petițiunile instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul oficiu protopopesc până la terminul mai sus indicat, pe lângă aceea observare, că concurențele dela postul din Bucium-Cerb, trebuie să fie și cântăreț și va avea a se presenta în respectiva comună ante de alegere într'o zi de Duminecă sau sârbătoare.

Abrud, în 17 August, 1888.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului.

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 356. [1933] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. rom. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Visca cu Fueș-Băgara-Lungșoara, cu emolumentele următoare:

a) dela comuna Visca 85 fl. în bani, 85 ferdele à 16 cupe 1/2 grâu și 1/2 cucuruz, 3 ferdele fasole, 4 stângini de lemne, quartir în edificiul scoalei și folosirea a 2 grădini.

b) dela Fueș-Băgara 50 fl. în bani și 30 ferdele cucuruz.

c) dela Lungșoara 20 fl. în bani și 20 ferdele de bucate, 1/2 grâu și 1/2 cucuruz.

Toate acestea computate în bani dau un salariu de 300 fl. v. a.

2. Brădățel, cu salariu de 200 fl. v. a. quartir în edificiul scoalei, lemne de foc de ajuns și grădină de legumi.

3. Gialacuta - Căbesci, cu salariu anual de 150 fl., quartir în edificiul scoalei, lemne de foc și folosirea grădinei.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente,

Iliia, la 25 August, 1888.

Avram P. Pécuaru,
protopresbiter.

Nr. 284. [1927] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare.

1. Buceșiu, cu salariu anual de 140 fl. și lemnele trebuincioase de încălțit.

2. Grohot, cu salariu anual de 160 fl. quartir și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

3. Juncul de sus și de jos cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

4. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., quartir și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

5. Tomnatecul de jos și de sus, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

6. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. și lemnele trebuincioase de încălțit.

7. Valeabrad, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

Concurenții au a-și așterne cere-rile instruite în sensul legilor din vigoare, în terminul deschis subsemnatului oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, la 25 August, 1888.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 550.

[1930] 3-3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stațiuni învățătoresci din protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare, și adică:

1. Pentru clasa a III-a poporală superioară din Rêșnov, cu salariu de 350 fl., 200 din alodiu și 150 fl. din fondul bisericeii. Învățătorul ales va fi îndatorat a ține strană, respectiv a funga ca cantor Dumineca și sârbătoare, spre care scop concurenții sunt avisați a se presenta în vre-o Duminecă înainte de alegere la biserica din Rêșnov spre a-și arăta desteritatea în cântări.

2. Pentru clasa a IV-a dela scoala capitală din Bran, cu salariu anual de 300 fl., plătibili în rate lunare anticipative din fondul scolaru, precum și folosirea grădinei scolare, lemne și quartir liber.

3. Pentru scoala din Șimon, cu salariu de 220 fl., și adică 140 fl. din alodiu, 40 fl. dela copii obligați a frecuenta scoala cotidiană câte 40 cr. de copil, și 40 fl. dela copii dela scoala de repetițiune câte 50 cr. de copil și în fine folosirea grădinei scolare, quartir liber și lemne.

Doritorii de a reflecta la vre una din aceste stațiuni învățătoresci, vor avea a-și așterne suplicele lor de concurs instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zărnești, 26 August, 1888.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 622. [1935] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci din parochiile Ocna-superioară și Ocna-inferioară.

Aceste stațiuni sunt împreunate cu următoarele

Emolumente:

1. Ocna superioară 200 fl. în bani, quartir natural în edificiul scoalei cu două odăi și lemne de foc.

2. Ocna-inferioară 200 fl. în bani.

Reflectanții, dela cari se cere ca să fie bineversați în cântările și în ritualele bisericesci, cererile concursuali, instruite cu documentele reperate, să le adreseze la subscrisul în termin de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Sibiu, 26 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

I. Hannia,
adm. prot.

Nr. 435.

[1929] 3-3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. Cața, pentru postul de al doilea învățătoru cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemne de foc. Din salariul amintit 60 fl. se plătesc prin repartițiune dela popor, 140 fl. din isvoare sigure bisericesci și scolare.

2. Merchiașa, cu salariu anual de 160 fl., quartir și lemne de ajuns, precum și împărțirea de beneficiile, ce le oferă comuna politică precum: apă sărată, îngrășarea de rimători la ghinde, etc.

3. Bogata-Olteană, cu salariu de 80 fl. dela popor, quartir și lemne de foc de ajuns.

4. Ticușul-român, cu salariu anual de 200 fl., din cari 100 fl. se solvesc din cassa alodială, ear 100 fl. din repartițiune dela popor.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Cohalm, 24 August, 1888.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Picăturile de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.

Neasemnat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăeli acre, colică, catar de stomach, acereală, formarea de peatră, producerea de prea multă flegmă, galbinare, greață și vărsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine dela stomach), convulsii de stomach, constipațiune sau încuere, încărcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroizi. Pretul unei sticle dimpreună cu manducerea la întrebunțarea lor 40 cr., o sticlă duplă 70 cr. [1907] 5-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe espicarea la întrebunțarea lor. Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile. **Avis!** Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imiteză în multe părți. Ca semn al veritabilităței, are să se ia totdeauna, embalgia cu care se învelesce sticla, și care e roșie și în partea de densupra provădută cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca espicarea la întrebunțarea lor, care se adă la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keserli. — Satușung, farmacia Gustav Iekelius. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Medias, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercurea, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Cohalm (Köhalom), farmacia Eduard Melas.

Ordinea băilor de eamnă

în

institutul de băi a lui Habermann în Sibiu

din 24 Septembrie a. c. până _____

Băii de vană:

Afară de Duminecă în toate zilele dela 6 oare dimineața până la 8 oare seara. Dumineca dela 6 oare dimineața până la 4 oare după ameați.

Băii de aburi:

Pentru domni: afară de Lunca în toate zilele dela 6 oare dimineața până la 1 după ameați.

Pentru doamne: Marța, Mercurea, Joia și Sâmbăta dela 3 oare după ameați până la 7 oare seara.

Observațiune: Tacsă cea noană de băi este afișată în odaia de cassă (al institutului) spre cunoștința onoratului public

Sibiu, în 20 Septembrie, 1888.

Cu stimă

Ioan Habermann.

[1938] 2-3